

„Edinost“

Izhaja dvakrat na dan, razen nedelj in praznikov, zjutraj in zvečer ob 7. uri. O ponedeljkih in po praznikih izhaja ob 9. uri zjutraj.

Naročnina znaša:

Obe izdani na leto gl. 21.—
Za samo večerno izdanje 12.—
Za pol leta, četr leta in na mesec razmerno.

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Na drobno se prodajajo v Trstu zjutranje številke po 3 nč., večerne številke po 4 nč.; ponedeljske zjutranje številke po 2 nč., izven Trsta po 1 nč. več.

EDINOST

(Večerno izdanje.)

GLASILO POLITIČNEGA DRUŠTVA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO.

Telefon št. 870.

4 nč.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osumrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravnništvo. Naročnino in oglase je plačevati loče Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, odpravištvu in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinosti“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Novejše vesti.)

Dunaj 27. Deželnemu zboru niževavstrijskemu se predloži v prvi seji razven štirimesečnega začasnega proračuna tudi predlog o najetju deželnega posojila v znesku 2.000.000 gl., da se popravijo poškodbe, katere so povzročile zadnje povodnji.

Dunaj 27. Bivši predsednik v ministerskem svetu, grof Clary, je imenovan namestnikom na Štajarskem.

Dunaj 27. Združeni odsek četvorice v ogerski delegaciji je sprejel štirimesečni začasni proračun; o istem so potem razpravljali v polni seji delegacije.

Dunaj 27. Večina komisije za nadzorovanje državnih dolgov, t. j. dr. pl. Fuchs, baron Cziedik in baron Doblhoff, je dovolila proti glasoma Blažeka in Kozlowskega, da se izroči 118.318.949 kron zlata avstro-ogerski banki v pokritje izdanih bankoveev in noveev kronske veljave. Grof Montecuccoli ni bil navzočen ter se je opravičil. Blažek in Kozlowski sta prijavila protest proti navedenemu sklepu.

Bukarešta 27. Senat je včeraj potrdil z veliko večino glasov v komori že sprejeti zakon o 5% davku od plač državnih in zasebnih uradnikov, vojaških gaž in penzij. Ta davek bode prinašal okolo 4.000.000 frankov ter stopi s 1. januarjem 1900. v veljavo.

Vojna v južni Afriki.

Gibraltar 27. Parnik »Dunotor Castle« z maršalom Robertsom je prispel semkaj ter sprejel na krov lorda Kitchenerja. Danes jutro je parnik odplul v južno Afriko.

London 27. »Times« javljajo iz Odesa z dne 27. t. m.: Dasi v južni Rusiji ne pojema huda zima, odhajajo vendar dan za dnevom nove vojaške moči v ruske zemlje na daljnem vzhodu. Od minolega četrta je odpotovalo od todi 1000

mož, več vojaških zdravnikov, bolniških strežkinj itd., da ustanove polno bolnišnico.

London 27. »Reuter« javlja iz Chieveleya z dne 21. t. m.: Tudi danes se je streljalo na pozicije Boercev z Lyddit-granatami (Dum-dum).

London 27. »Times« javljajo iz Modder-Riverja z dne 19. t. m.: Lojalnost Holandcev v kapski naselbini se še maje. Njih obnašanje se ni spremenilo, vendar se je nezadovoljnost pomnožila vsled poraza generala Methuena. Kolona voakov v pomoč Kapski naselbini je mnogo potrebnjša, nego oddelek, ki bi imel upasti v boerski republiki.

Razmere v mestnem in dežel-nem zboru tržaškem.

Govoril deželni poslanec Ivan Gorup na občnem zboru »Edinosti« dne 26. novembra 1899.

Slavni zbor! Nisem mislil na to, da bom moral poročati na današnjem shodu. In težko sem se odločil za to. Saj ne vem, kaj bi rekel, o čem bi govoril. O delovanju našem ali vseh naših v deželnem in mestnem zboru seveda ne more biti niti govora o razmerah, kakoršnje so zavladale v tej zbornici in o sovražtvu, ki je zavladalo proti nam. O dogodkih v deželnem in mestnem zboru sploh, pa tudi ni — kakor so ti dogodki sicer kričeči in nezaslišani — prijetno govoriti, ker so ti dogodki že znani vsem in bi moral le ponavljati.

No, želja odbora političnega društva »Edinosti« je bila, da spregovorim tudi jaz in tej želji sem se udal. Prosim vas pa še enkrat oprostjenja, ako ne boste čuli ničesar, česar niste že čuli.

O pravem delovanju slovenskih zastopnikov v deželnem in mestnem zboru tržaškem torej ne more biti govora. Na tem pa nismo krivi mi, ampak razmere, ki so take, da menda takih ni nikjer

v Avstriji in tudi zunaj Avstrije ne. (Vseobče pritrdjevanje.)

Kakor znano, je na volitvah, ki so se vršile meseca marca 1897., prvič zmagala takozvana liberalna (progressova) stranka v vseh štirih razredih, izvolivši 48 svojih zastopnikov. S tem je takojimenovana »konservativna« ali avstrijsko misleča stranka zginila s pozorišča. (Klic: Nič škode zanjo!) V okolici pa je bilo voljenih vseh 6 slovenskih kandidatov.

S prva smo imeli nekoliko upanja, da bodo kázali vsaj nekaj obzirnosti do nas in da tudi v delegaciji kakor tudi v druge stalne odseke izvolijo po jednega naših. No, kmalu smo videli, da je bila ta nada prazna. Gospodom ni do tega, da bi bila kaka kontrola nad — neumnostmi, ki jih delajo le prepogosto (Pritrdjevanje.) in izrinili so nas povsem.

O volitvi župana smo dali svoje glasove gospodu dru. Dompieriju, o katerem smo mislili, da bo vendar nekoliko pravičnejši, nego je bil njegov prednik dr. Pitteri, a zmotili smo se tudi v tem pogledu prav temeljito: prišli smo z dežja pod kap. Sedanji župan se nam je kmalu pokazal brezobzirnega nasprotnika in prav ta župan je jedini od vseh dosedanjih, ki ni bil še nikoli oficijelno v naši okolici, katere ne pozna in noče poznati. (Klic: Vsi so jednaki!)

Takoj v drugi seji so gospodje od večine pokazali, kaj znajo: brez vsacega vzroka so namreč uničili volitev gospoda Nabergoja. (Vrišč. Dolgotrajni klici: Živio Nabergoj!) Jaz sem takrat odločno protestiral proti taki vnebovpijoči krivici, a moje besede so bile bob ob steno.

Kaj vse se je potem vršilo v aféri Nabergojevi, vam je znano in ne bom ponavljal tukaj. Fakt pa obstoji, da ga ne smatrajo za poslanca (Velik hrup), da ga ne vabijo v seje, da-si so spoznale vse instance, da je bil pravilno izvoljen. (Pojavi ogorčenja.)

Šla sva naprej.

Pred nama je bilo par sob; vrata povsod odprta.

V prvi sobi sva našla strop cel, v levem kotu prazen škaf, v desnem brezovo metlo; drugo pohištvo je manjkalo.

Druga soba!

Kar sva zagledala tu, naju je spominjalo na stare pravljice o čarovnicah in začaranih bitjih.

Na veliki, zeleni kmečki peči je ležalo majhno dete; in sicer kar na trdem. Nobene blazine, nobene mehke rjuhe ni imelo pod svojim životom. Bledo kakor stena, oblečeno v kratko, čez pol trebuška segajočo srajčko, ni kazalo nobenega življenja. —

«Morda je mrtev» je menila Slava in me gledala prestrašeno. No, bil je res deček.

«Spi, spi tako trdno», sem jo skušal pomiriti, ter bil uverjen, da ima prav.

Poleg peči je bila postelja, velika, široka, pokrita z rudečo odejo.

Sredi odeje je sedela ali čepela siva kura, kazaje nama svoj rep, a nič se ni gibala.

«Za Boga! Kje sva pa, da je vse mrtvo!?» je šepetala Slava. (Pride še.)

P O D L I S T E K.

14

Zajčki samostan.

Potopisna novela.

Spisal: Ivan Gromozenski.

Le Slava je ostala pri meni.

Njen mirno-veseli obraz ni kazal kake posebne spremembe.

Ko bi razplela svoji dolgi, debeli kiti, da bi ji zlati lasje padali čez rame in boke, ko bi se tudi nad tem zidovjem prikazala blede luna in obsevala Slavo, strmel bi in menil, da zrem — vilo.

Pred nama so bile stopnice. Nihče naše družbe ni šel po njih, šla sva torej midva.

Nobena stopnica ni bila cela, vsaka skrhana, marsikatera popolnoma zrušena, da sva morala stopiti čez njo na drugo.

Tudi snažne niso bile te stopnice. Raztreseno je bilo po njih listje, slama, treske, kurje perje, v dokaz, da še ni dolgo, kar so todi koračile kokoši.

Prišla sva na dolg hodnik; isti je bil na obeh koncih odprt, ker se je stransko zidovje porušilo, Bog ve, kedaj že.

Stala sva pred odprtimi vratmi.

Prestopila sva nizek prag.

Prišla sva v precej velik, četerooglat prostor,

v katerega se je vsipala svetloba od zgoraj, ker je manjkal ves strop in tudi streha.

Bog ve, kedaj so bile te stene zadnjikrat pobeljene, zdaj so služile tujcem v — spominsko knjigo.

Po njih je kar morgolelo najrazličnejih podpisov, ženskih in moških, slovenskih, nemških, laških, madjarskih; na nekaterih podpisih se je svetil tudi kak pokvečen priličen verz, a tudi paberkov slavnih in neslavnih pesnikov je bilo po steni.

Marsikateri podpis, marsikateri verz je že zginil, ker ga je spral dež; tudi ti, kar še jih je zdaj na stenah, izginejo skoro.

Nad nama je bilo razpeto sinje nebo, nekako vspodbujevalno je zrla doli na naju.

Potegnili sem svinčnik iz žepa ter ga ponudil Slavi.

Rekel nisem besedice.

Pogledala me je nemo. — Komaj vidljiv nasmeš sem opazil na njenih ustnicah. Vzela je svinčnik ter razločno napisala svoje ime na steno.

«Zdaj pa še le vi! Pod menoj je baš dosti prostora», silila je v me.

Nisem se protivil.

Najini podpisi so bili na steni. Morda jih kedaj še najde tam lepa čitateljica.

Kar hitro naj omenim sedaj, da je sedanji liberalni mestni svet najslabši, kar jih je imel Trst do sedaj. (Prirjevanje od vseh strani.) Vsa velika vprašanja še čakajo na rešenje. Prav čisto nič ni storil dosedaj za rešenje raznih vprašanj, ki so za Trst življenske važnosti.

Mudilo se jim je z drugimi rečmi. Prvo delo jim je bilo, da so prostore, kjer uradujeta župan in delegacija, z velikimi stroški obnovili. Potem so sklenili najeti dolg 24 milijonov kron in priredili so nekak program, po katerem naj bi se ta denar potrosil primerno. No, od te svote so res že potrosili precej, ali storili niso dosedaj skoro ničesar. O priliki, ko se je sklepalo o tem posojilu, so okoličanski zastopniki napravili listo najpotrebnejših in za okolico najnujnejših del. Jaz sem ta seznam razkazoval županu ter ga prosil, naj se on pobriga, da se ta toli potrebna javna dela izvrše čim prej. Ko pa je prišla stvar v zbornico, so vsprejeli samo jeden del našega proračuna, in še od tega, kar je bilo vsprejeto, do sedaj še niso ničesar izvršili! (Čujte! Čujte!) Sploh stoje gospoda italijanske večine na tem stališču, da nobene stvari, ki je bila priporočena od katerega slovanskih zastopnikov, sploh ni smeti izvršiti, ker bi sicer — to so njih lastne besede, ki sem jih sam čul — upliv tega gospoda v okolici preveč narasel! (Senzacija! Klici: To je neverjetno, nezaslišano!) (Pride še.)

Politični pregled.

TRST, 28. decembra 1899.

Odprava časniškega kolka in — nemška hinavščina. Bivšemu ministru in predsedniku ministerskega sveta, grofu Claryju, se je te dni poklonila deputacija društva dunajskih novinarjev »Concordia«, da mu izreče zahvalo na odpravi časniškega kolka.

Mi smo udarili v glasen smeh, ko smo čitali to. Marsikateri čitatelj pa se ne bo smejal, ker nima tako utrjenega želodeca, kakor ga imamo mi, marveč studila se mu bo taka hinavščina, ko se spomni, da je notorična resnica, da nikdo ni tako nasprotoval odpravi kolka, kakor baš veliko dunajsko novinstvo.

Njim — s tolikimi tisoči odjemalcev in množico inzeratov ter s tisočaki, ki jih dobivajo v podkupljenje — je kolek bil le bagatela, ki jim je na drugi strani donašal velikanskega dobička s tem, da je onemogočal vsako uspešno konkurenco. Naravno torej, da se niso baš navduševali za odpravo kolka. — Prav te dni smo doživeli zgovoren dogodek. V zadnjem zasedanju deželnega zbora nižavstrijskega je knez Karol Auersperg strastno napal dunajsko novinstvo. Sledila je seveda velika zamera. Mož se je malee zbal. In da bi se malee rehabilitiral pred mogočnejši v redakcijskih sobah dunajskih, je bil v gosposki zbornici te dni — med najhujimi nasprotniki odpravi časniškega kolka.

In ljudje, katere je prirojena jim požrešnost silila v nasprotovanje tej odredbi, so šli tja in so izrekli zahvalo na odpravi časniškega kolka!! Takemu postopanju se pravi — nemška hinavščina!

Proglajenje svetega leta. Minolo nedeljo se je vršila v baziliki sv. Petra v Rimu ceremonija slovesne inauguracije svetega leta po papežu. Ceremonija se je začela v vestibulu cerkve. Vstop v vestibul je bil dovoljen le povabljenim. Ob 1/2 11. uri so prinesli sv. očeta v dvorano parlamentov v prvem nadstropju. Tu so bili že zbrani kardinali, patrijarhi, nadškofje, škofje in drugi dostojanstveniki papeževega dvora. Tu je sel na nosilnice »sedia gestatoria« in so ga odnesli v sikstinsko kapelo. Tu je papež stopil z »sedia« in je pred izpostavljenim najsvetejšim zapel »Veni creator spiritus«. Iz sikstinske kapele so nesli papeža v baziliko. Ob urodu na strani »svetih vrat« je bil za papeža prirejen prestol. Ko je veliki zvon cerkve sv. Petra dal znamenje, se je papež dvignil z stola in je šel naravnost k »svetim vratam«. Viši penitencijar Vanutelli mu je podal od italijanskih škofov poklonjeno zlato kladivo. Izgovorivši predpisane verze iz liturgije, je papež trikrat udaril s kladivom na zid »svetih vrat«, ki je bil že poprej predrt. Papež je sel zopet na prestol, a delavei so podirali »sveta vrata«. Penitencijarji bazilike so potem z blagoslovljeno vodo umili prag in stebre »svetih vrat«. Papež je pokleknil — s križem v

desni, svečo v levi — na pragu svetih vrat in med tem je zadonela zahvalna pesem. Za tem je on prvi vstopil v baziliko, a njemu so sledili kardinali in vabljeni gostje. V tem hipu so zadoneli vsi zvonovi Rima. Pred zlatim oltarjem Michel Angela je imel papež kratek nagovor o pomenu dovršene ceremonije, izpred glavnega oltarja pa je podelil navzočim slovesen blagoslov in popolen odpustek. Množica je navdušeno pozdravljala papeža. Papež je bil videti nekoliko utrujen in tudi glas mu je donel šibkeje. Papež se je umaknil v svoje prostore. Iz bazilike se je vsula ogromna množica. Pred cerkvijo je čakalo na stotine vozov. Zunaj cerkve so karabinjerji in policijski agenti skrbeli za red.

Vojna v južni Afriki. »Obzor« konstatira, da iz vsega rožljanja Angležev z sabljo je vendar le čuti akorde — pomirljivosti. Razlogi temu so v tem, da se je Anglija uverila, da ni dorasla svojemu protivniku in se je jela bati za svojo Kapsko naselbino. V Indiji pa se dviga drug grozen sovražnik — lakota. Radi Indije so Angleži razmerno dobro razpoloženi proti Burom. Ali junaški čini malih republik niso prinesli le Burom dragocen božičen dar, ampak vsem malim narodom. Na angleški strani se ne bori angleški narod, ampak le odpadke naroda pošiljajo na bojno polje, življe, katerim je vojna zadnje pribežališče. Na strani Burov pa se vojuje ves narod, od sivega starca do dečka, od najuglednejega do najpriprostejšega. Buri nočejo, da bi kdo drugi prelival za nje svojo kri! Ta zdravi narod je pokazal, da se vsaki človek mora naslanjati na se in da je sebi sam vodja. To je tista zmagosna strategija teh ljudi, ki jo izvajala toliko zmag, kolikor je bilo bitek.

Angleški vojak pa se zanaša le na svoje vodje. Iz te primere morejo mali narodi erpiti pouk, da v borbi — tudi politički — ni smeti vodstva izročati le samo eni vrsti prebivalstva, ampak da mora ves narod braniti svojo stvar; da tudi najboljše odredbe voditeljev ne morejo povpeševati narodnih interesov, kajti narodna borba se mora voditi od človeka do človeka, tako, da je vsaki borilec na svojem mestu.

Domače vesti.

Odbor političnega društva »Edinost« bo imel svojo sejo jutri zvečer ob 7 1/2 uri.

Imenovanje. Voditelj ministerstva za notranje stvari je imenoval okrajnega komisarja na primorskem namestništvu, Filipa barona Winklerja, provizoričnim namestniškim tajnikom.

Premeščenji. Poštna asistenta Adolf Predolin in Euro Hreglich iz Pulja, oziroma Opatije, sta premeščena v Trst.

Doneski za možko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Fran Bekar v Kozini za srečno rešitev neke kazenske zadeve 2 kroni, gč. Zorut Rezika nabrala 4 K 60 st., g. Fran Babuder nabral v krčmi konsumnega društva pri sv. Jakobu 3 K 2 st., g. Justina Velikonja je nabrala v veseli družbi 1 K 60 st. Srečna hvala vsem gospodom darovateljem!

Tržaški mestni svet. Sinoči je bila XXXV. javna seja tržaškega mestnega sveta. Predsedoval je župan dr. Dompieri. Vlado je zastopal namestništveni svetovalec Viljelm pl. Jettmar. Navzočih je bilo 35 svetnikov.

Župan je priobčil zahvalo več občinskih uslužbencev in prvega strojevodje na parniku »Berenice« za priznanje, izraženo osebju parnika za vedenje za časa kuge.

Društvu prijateljev otrok so dovolili brez debate nadaljni donesek 2600 kron za hrano učencem glavne in podružne šole Rena nuova; za zidanje drugega nadstropja na p-slopju otroškega vrtea v isti ulici so dovolili 22.000 kron.

O razpravi predloga šolskega odseka glede ustanovljenja večernih kurzov za odrasle ljudi in javnih predavanj so odobrili 6600 kron letnih stroškov in 3600 kron za prve nabave pohištva itd. Sklenili so tudi, da se ima v to svrhu ustanoviti odsek 4 mestnih svetnikov in 5 meščanov, katere izvoli mestni svet ter da je temu odseku dati na razpolago letnih 4000 kron za dobo dveh let.

Za otroški vrtec v »Boschetto« so mislili kupiti neko vilo; ker je neki posredovalec ponudil drugo zemljišče, so razpravo o tem predmetu odložili, da se prej prouči ta novi predlog.

O prošnji konsoreija za gradnjo železnice Trst-Opčine glede oddaje plina in električne moči iz občinskih zavodov je predlagal trgovski odsek, da je imenovanemu konsoreiju oboje oddajati po lastnih cenah izdelovanja. Benussi je zahteval najmanjšo ceno 4 nvč. od m. plina in da se glede dajanja električne moči konsoreij pogodi neposredno z upravo plinarne. Pl. Combi je predlagal, da se z novim konsoreijem postopa v tem oziru jednako, kakor s prejšnjim konsoreijem za gradnjo imenovane železnice. Predloga Benussi in Combi sta bila sprejeta.

Sklepni račun za leto 1898. so odobrili brez debate ter dali občinski blagajni absolutorij.

O razširjanju vodovoda društva »Aurisia« niso mogli razpravljati, ker dotični odsek še ni predložil svojega poročila. Glede načrta za kanalizacijo, ki ga je napravil prof. Beekmann in uložil že pred pol letom, je izjavil župan, da ga izroči odseku za preskrbovanje z vodo.

Dr. Aleksandra pl. Manussija so potrdili kakor uda glavnega ravnateljstva javnih dobrotelčnih ustanov. — Ob 3/4 9. so zaključili sejo.

Pogreb Mihaela Baveona. Od sv. Marije Magdalene nam pišejo: Spravili smo zopet enega naših. Mihael Baveon, znani posestnik, je imel veličasten sprevoz. Na pogreb je prišlo mnogo znancev in sorodnikov pokojnikovih. Pevsko društvo »Slava« se je udeležilo polnoštevilno ter je na domu zapelo »Jamica tih« svojemu dobrotniku. Ko so položili rakev na mrtvaški voz, šel je sprevoz ob asistenciji petih duhovnov proti župni cerkvi. Med potom je svirala škedenjska domača godba, a »Slava« je pevala žalostinke. Za vozom sta korakala mala otroka, sinčka pokojnega, o katerima upamo, da ostaneta narodu zvesta, saj obsikujeta našo slovensko šolo.

V župni cerkvi so duhovniki opravili mrtvaške molitve, a pevski zbor je (v naše začudenje) ubral latinski mizerere! Čakali smo, da bi čuli tudi slovensko nagrobno. A ni je bilo. Kedo je temu vzrok? Ljudstvo je izrekalo jako trpke besede o veleč. g. župniku in o cerkvenem zistemu v Trstu. (Mi vemo, da je pevsko društvo storilo vse možne korake, da bi izposlovalo dovoljenje, da bi tudi v cerkvi smeli zapeti slovensko pesem žalostinko. Vse zastonj. Dotična cerkvena oblast se je izgovarjala, da ima takov ukaz od zgoraj. Ukaz namreč, da Slovenci niti spomina svojih mrtvih ne smemo slaviti v svojem jeziku, da torej ne smemo po svoje gojiti niti najplemenitejšega čutstva, ki se nam vzbuja ob odprtem grobu onih, ki so se ločili od nas, odidši v kraljestvo večnega mira. Na vratih kraljestva miru, hrup boja! To kaže, kako zastrupljeni so naši odnošaji. Bog obrni na bolje! Op. ur.)

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu priredi v nedeljo dne 31. t. m. »Silvestrov večer« s petjem, šaljivimi prizori, deklamacijo, igro in alegoriškimi podobami. S prirejenjem tega zaninivega večera hoče »Zarja« dokazati, da nikakor ne misli na to, da bi z letom 1899 izginila tudi ona, kakor jej tako želé najintimnejši nje — sovražniki, marveč da hoče krepko prestopiti v novo leto in uničiti še marsikako »pobožno željo« nasprotnikov. Gospod dopisnik, ki je bil v skrbeh radi usode »Zarijne« zastave, in vsi drugi, ki se hočejo uveriti, da je ta zastava še vedno v krepkih rokah »Zarje«, naj le pridejo na »Silvestrov večer« »Zarje«, pa bodo videli sami!

Za »Božičnico« so nabrali na Proseku 12 gld. Darovali so: Gospa Viktorija Luxa 2 gl., ga. Felicita Goriup 2 gl., ga. Kristina Nabrgoj 50 nč., ga. Fanica Dolenc 50 nč., gospici: Milica in Marija 75 nč., gg.: Ivan Balanč 20 nč., Ivan Godina 1 gld., Iv. vitez Nabrgoj 1 gld., I. M. 50 novč., A. B. C. 50 novč., Josip 50 novč., Alojzij Šone 50 novč., Radoslav Srebotnjak 50 novč., Dragotin Starec 50 novč., Valentin Cibic 20 novč., Mária Daneu 50 novč., Marija Pertot 25 novč.

Pevsko društvo »Dom« na Repentabru priredi dne 31. t. m., na Silvestrov večer, svoj pevski večer. Na to zabavo so vabljeni vsi gg. udje (podporniki), nadalje vabimo tudi naše narodne prvake. Sploh je vstop svoboden vsakomur. Začetek točno ob 4. in pol uri zvečer. Odbor.

Veliki ples trgovskih pomočnikov. Izvedli smo, da bodo naši trgovski pomočniki — vzlic vsem spletkam nasprotnikov — imeli svoj letošnji veliki ples vendar-le v gledališču Armo-

nia. Našim vrhim trgovskim pomočnikom se je namreč posrečilo, da so si rečeno gledališče zagotovili za dan 4. februarja p. l. Prepričali smo se tudi, da si naši pomočniki prizadevajo na vso moč, da bo ta njih ples čim sijajnejši. Živeli!

Novi slovenski listi. »Zvonček«, list za mladino s podobami, je začel izdajati gosp. E. Gangl v Ljubljani. List izhaja 1. dne vsakega meseca ter stane za vse leto 5 K. Plača se tudi lahko za pol in četrt leta po razmeri. Naročnino je pošiljati gosp. Luki Jelencu, učitelju v Ljubljani, Rimska cesta št. 7.

Katoliško misleči učitelji ustanovili so si svoj list »Slovenski učitelj«, katerega urejuje in izdaje g. Fran Jaklič, učitelj. Naročnino sprejema uredništvo »Slovenskega učitelja« v Ljubljani.

V Gorici je začel izhajati politični polumesečnik »Narod«. Izhajal bo vsako drugo soboto. Dopise in naročila je pošiljati v »Narodno tiskarno.

Nova uredba za promet z Ogersko in Heregovino. Kakor znano, stopi z dnem 1. januarja prihodnjega leta v življenje nova uredba, ki bo globoko posezala v prometno življenje: to je statistično beleženje prometa z olagom med Cislajtano in drugimi deli carinarskega obsežja, torej med Ogersko na jedni in Bosno in Heregovino na drugi strani. Po cesarski naredbi od 1. septembra 1891 in za to naredbo izdanem izvrševalnem predpisu od 20. decembra 1899. morajo namreč pošiljatev blaga, oddane na železnice, na pošto ali na parnike, biti spremljane po posebnih uradnih formularih ali obrazcih — in sicer v dveh izvodih — v katerih je označeno to blago. Ob enem je za vsako tako pošiljatev — izvzemši poštne pošiljatev — plačati malo statistično pristojbino po uporabi statističnih znamk na rečenih izjavah o blagu.

Da bo interesantom nabava takih znamk in obrazcev olajšana, je c. kr. pristojbniškemu in kolektivnemu uradu v Trstu poverjeno razprodajanje istih in je ta urad že preskrbljen s primerno zalogo. Prodaja na drobno strankam se bo vršila na železniških postajah in na carinarskih uradih, nameščenih v pristaniščih in pozneje se po potrebi določijo še novi kraji za razprodajanje.

Odbor »Kmetijske družbe« bo imel v soboto ob 2 $\frac{1}{2}$ uri pop. sejo.

Vesti iz Kranjske. — Registriranje pravil je dovolilo deželno sodišče ljubljansko »Gospodarski zvezi« v Ljubljani, registrovani za drugi z omejenim jamstvom.

Predruženih pravil »Zveze slov. učiteljskih društev« ministerstvo ni hotelo potrditi. Mar je vlado tudi o tem vodila »materinska skrb« za slovenski narod?!

Gimnazija v Kranju ima letos že sedem razredov in pet paralel ter čez 500 dijakov in 15 profesorjev.

Ljubljanski škof je kupil za zidanje svojih zavodov v kamniškem okraju ležečo graščino »Črnelo« (Rottenbichl) z 800 orali arondirane sveta. Cena ni znana.

Slovenska zmaga na štajarskem. Občinske volitve v Selnici ob Muri so prinesle slovenski stranki sijajno zmago. V novem občinskem odboru sta samo dva Nemca.

Iz trgovskih krogov je prinesel »Slovenski Narod« notico, v kateri se isti živo pritožujejo nad pomanjkanjem dvavinarskega drobiža in nerabnostjo takozvanih »fiekov«, katerih nihče ne mara. V tem obstoji res velik pogršek, kajti po vsem svetu se kovanje drobiža ravna po potrebah prometa, a pri nas, v državi neverjetnostij, je pa baš narobe, pri nas država zahteva, naj se promet ravna po zalogah državnih blagajnic. A tu je vprašati finančno upravo: »Iz katerega žepa se pa pokrivajo stroški za kovanje denarja? Mar ne iz žuljev davkoplačevalcev? Mi davkoplačevalci imamo torej pravico zahtevati, da nam dajo drobiža, ki je prometu faktično potreben.«

Nesreče na železnici. Iz Gradea smo dobili poročilo o sledečih nesrečah na železnicah, ki so se pripetile o minulih praznikih. V nedeljo dne 24. t. m. ob 1/4 zjutraj je trčil brzovlak Trst-Dunaj na postaji Kalsdorf, 13 kilometrov za Gradcem, s tovarnim vlakom 171, ki se je imel prav na tej postaji ogniti dotičnemu brzovlak, ki je imel veliko zamudo. Radi goste megle je zapazil strojevodja Roman Briehtha stoprav na 50 korakov daljave signalne luči na zadajih vozov tovarnega

vlaka in je bilo kljub vsem odredbam nemogoče brzovlak o pravem času ustaviti. O silnem sunku je strojevodja odletel na »tender«. Nastala je grozovita zmešnjava, katero je še povečevala gosta tema in čuli so se obupni klici na pomoč. Vse je siloma drlo na plano in v to svrhu so nekateri potniki utrli stekla pri oknih. Ko je največa zmedenost nekoliko poglobila, hiteli so ponesrečencem na pomoč. Poštni oficiel Habal je bil poškodovan na notranjih delih telesa, a lahnejše ranjeni so bili tudi pomožni sluga Sehanl in trije potniki. Poštni sprevodnik Satke pa je ležal težko poškodovan med fazvalinami poštne voze, v katerem je k največi nesreči v istem trenutku nastal ogenj. Satke si ni mogel pomoči in njegova situacija je bila zares strašna. Klical je na pomoč, a nihče si ni upal blizu. V zadnjem trenutku še le je prihitel strojevodja Briehtha, ter je Satka z lastno smrtno nevarnostjo rešil grozne smrti v ognju. Ogenj je uničil, razun nekaterih pisem in pošiljatev od 8000 gld. v zlatu, vso vsebino poštne voze. Škoda se ceni na poldrugi milijon goldinarjev. Razun tega je zgorela tudi blagajna južne železnice z vsebino 180.000 gld., od katerih so ostale samo kepe zlata. Ponesrečence so spravili v bližnjo čuvajsko hišico, kjer jim je neki pomorski zdravnik podelil prvo pomoč. Potem so bili Satke, Briehtha in Habal prenešeni na postajo in zadnja dva so potem spravili v vlak, ki je prišel iz Gradea na pomoč. S tem vlakom so se potem tudi vsi drugi potniki odpeljali v Gradeo, kjer so težko poškodovane prenesli v bolnišnico, drugi potniki pa so se z brzovlakom odpeljali naprej.

Ogenj na postaji Kalsdorf je trajal do 10 ure zjutraj in je zgorela, do malih izjem, vsa vsebina poštne voze in vsa prtljaga potnikov v spalnih vozov.

Škoda poštne erarje ceni se na 1 $\frac{1}{4}$ milijon goldinarjev, in prav tolika škoda je zadela južno železnico, tako, da znaša vsa škoda 2 $\frac{1}{2}$ milijona goldinarjev.

Nesreča se je zgodila tudi v noči od 23. na 24. t. m. na postaji Maribor. Brzovlak južne železnice Dunaj-Trst je trčil skupaj z neko lokomotivo. Poškodovan je bil Dunajski potnik g. Maks Ehrlich, ki je bil z svojo soprogo na svatbenem potovanju, ter v službi se nahajajoči poštni uradniki Dominik Weissengruber, Josip Zeitelberger in Albert Pečnik.

Brzovlak je bil prenapolnjen. Med potniki so bili tudi bivši pravosodni minister dr. pl. Kindinger, ud gospodske zbornice dr. Millanich, bivši drž. poslanec Friderik Suess.

Zbok močnega sunka so se potniki zbudili, a ostali so mirni. Neki častnik in sprevodnik, ki sta baš govorila na voznom mostovžu, padla sta na tla, a se nista poškodovala. Tudi je več potnikov odletelo z svojih sedežev in v spalnih vozov so vse stvari popadale z mize na tla. K sreči so bili vozovi jako močno sestavljeni in so tako ostali potniki nepoškodovani.

Tudi tukaj je v poštne voze nastal ogenj in zgorel je velik del pisem in dragocenosti. Po dvajseturnem delu je bila proga zopet odprta za promet.

Dne 24. t. m. zvečer je trčil Dunajski osebni vlak, ki je vozil od Budimpešte čez Bruck, na postaji Bia-Forhagy, 31 kilometrov od Budimpešte, z Graškim osebnim vlakom. Porušeni so bili trije vozovi Graškega vlaka; višji sprevodnik je ostel mrtev na mestu, dva poštna uradnika in 4 honvedski vojaki pa so bili težko poškodovani. Tudi ta slučaj se je zgodil iz raznih zaprek nastale zamude vlakov in radi goste megle, ki je zabranila svoboden pogled v daljavo in se je nevarnost opazila že tako pozno, da se nesreči ni bilo mogoče več umakniti. Višega sprevodnika Franca Egede so izvlekli izpod porušene vozov strašno razmesarjenega. Bil je seveda mrtev. Težko ranjena sta poštna uradnika Bela Kückenauer in Leopold Beller ter štirje honvedi, ki so potovali na božičen dopust.

Pri Košicah blizu postaje Csany je skočil zjutraj 25. t. m. Budapeštanski nočni vlak s tira. Potniki so nepoškodovani.

Dne 26. t. m. je na potu iz Prerova v Brno vozeči vlak na postaji Chropin trčil v prazen železniški voz ter je bila o tem poškodovana lokomotiva in trije vozovi. Strojvodja in en sprevodnik sta se težko poškodovala in trije potniki so bili lahko ranjeni.

Povoženi so bili od osebnega vlaka dne 24. t. m. na severozapadni železnici trije delavci, ki so odmetavali sneg. Vsi trije so ostali na mestu mrtvi; en delavec je bil lahko ranjen.

Lloydov parnik »Semiramis« je včeraj jutro priplul iz Aleksandrije z 80 potniki na krovu ter dobil ob 10. uri dovoljenje za izkrcanje. Potniki so bili večinoma delavci, ki se vračajo iz Egipta, kjer so delali na utrdbah reke Nil. Tudi nekega Tržačana, ki je bil v službi pri angleškem konzulu v Kajiru a je zblaznel, so pripeljali ter izročili mestni bolnišnici.

Nezgoda na morju. Parniku »Segesta« italijanske parne družbe se je prošlo noč nekoliko mil od naše luke strl vijak. Spustili so čoln, ki je ob 3. uri zjutraj prispel do obali Sanitá ter prosil pomoči pri tuk. pomorščakih za nadzorovanje prihajanja in odhajanja parnikov. Parnik »Sumatra« iste družbe je potegnil »Segesto« do kraja, kjer se je pokazalo, da je imel parnik tudi luknjo na hrbtici. Parnik in blago so rešili s pomočjo sesalke in potapljalca.

Zgubljen. Zadnji torek je nekdo na potu od javnega vrta do Sanitá izgubil zlat prstan z diamantom, v vrednosti 50 gld.

Ulom in tatvina. Včeraj so tatovi ulomili v neko stanovanje v hiši št. 8 ulice Pozzo bianco ter odnesli obleke in dragocenosti v vrednosti 80 gold.

Okrajna bolniška blagajna. Minolega tedna se je prijavilo 378 slučajev bolezni, 401 oseb se je proglasilo zdravimi in v zdravljenju jih je ostalo 902, med njimi 145 ponesrečencev na delu. Prestopkov proti zdravniškim naredbam so naznačili 135. Podpor je blagajna izplačala ta tedne 11.110-80 kron.

Loterijske številke izžrebane dne 27. t. m.:

Inomost	27	77	89	72	80
Brno	63	76	73	72	67

Različne vesti.

Požari v šoli. Iz Novega Yorka javljajo dne 23. t. m.: V župnijski šoli v Oiney Ill. je nastal ogenj, ko so obhajali božičnico. Neki otrok se je bil preveč približal plinovi luči, vsled česar se je vnela obleka njemu in otrokom poleg njega. Ednajst otrok se je opeklo smrtno, a šest drugih je nevarno poškodovanih.

Požari. V San Remu je ponoči od 26. na 27. t. m. zgorela angleška cerkev Sv. Ivana krstnika. Škode je za 20.000 frankov. — V policijskem zaporu na Dunaju je nastal dne 27. t. m. opoludne požar, katerega pa so kmalu ugasili. V zaporu se nahaja sedaj 400 arestantov. — Dne 26. t. m. je zgorela v Sasowu na Gališkem tovarna za papir, lastnina državnega poslanca Weiserja. 300 delavcev je brez kruha vsled tega požara.

Zaloga in tovarna

pohištva vsake vrste

od
Alessandro Levi Minzi v Trstu.

Piazza Rosario žtev. 2.

(šolsko poslopje).

Bogat izbor v tapetarijah, zrealih in slikah. Ilustriran cenik gratis in franko vsakemu na zahtevo.

Cene brez konkurence.

Predmeti postavijo se na brod ali železnico, brez da bi se za to kaj zaračunalo.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od
Viljelma Dalla Torre v Trstu

Trg S. Giovanni hiš. štey. 5 (hiša Diana).

Absolutno konkurenčne cene.

Moje pohištvo donese srečo!

Svetovna razstava v Parizu. C. k. generalni komisariat avstrijski za pariško razstavo se preseli dne 5. januarja l. 1900. v Pariz. Od 8. januarja 1900. treba vsa pisma v stvari razstave pošiljati pod naslovom: Commissariat Général i. r. de l'Autriche, 15 Avenue d'Antin, Paris.

Književnost in umetnost.

Slovensko posojilništvo l. 1898. Te dni je izšla jako obsežna in vzlic suhoparnosti gradiva vendar za vsega, ki se zanima za narodno - gospodarske razmere, jako poučna knjiga, namreč »IX. Letopis slovenskih posojilnic za leto 1898. Sestavljen Franjo Jošt, tajnik in nadzornik »Zveze slovenskih posojilnic v Celju«. Ta letopis obsega izkaze o vseh tistih posojilnicah, ki pripadajo »Zvezi«. Teh je na Korškem 20, na Kranjskem 25, na Primorskem 11 in na Štajerskem 35. Poleg izkazov o denarnem prometu itd. teh posojilnic prinaša »Letopis« tudi poročilo o zavezinem delovanju in nekaj za poslovanje posojilnic važnih vzorcev.

Brzjavna in telefonična poročila.

(Zadnje vesti.)

Dunaj 28. Ministerski predsednik pl. Szell je bil danes vsprejet od cesarja v privatni avdijenci.

Dunaj 28. »Wiener Zeitung« objavlja imenovanje grofa Claryja namestnikom za Štajarsko in dra. viteza Kindingerja predsednikom višega sodišča v Trstu.

Dunaj 28. Kakor poročajo listi je grof Clary vsprejel tudi deputacijo društva novinarjev »Concordia«, ki mu je izrekla zahvalo na njega prizadevanju za odpravo časniškega kolka.

Dunaj 28. Češki delegatje bodo interpelirali radi izganjanja avstrijskih podanikov iz Prusije, radi obsodbe sedmih dragoncev, obtoženih, da so fraternizirali z zde-demonstranti in radi zvez, ki jih ima avstrijska vlada z avstrijskim novinstvom.

Dunaj 28. Danes bo imela avstrijska delegacija svojo drugo plenarno sejo.

Vojna v južni Afriki.

London 28. Reuterjeva pisarna javlja iz Chieveleya: Včeraj sta kapitana Kukwoot in Greenfield od južno-afrikankega lahkega konjištva zapustila tabor, da bi nadzorovala straže, a dosedaj se nista še povrnila. V zadnje so ju videli, ko sta jezdila po gričih vzhodno od tabora. Konja sta se vrnila na večer — brez jezdecev.

Pariz 28. Francozka vlada odpošlje jednega kapitana od generalnega štaba v Transval, da bo sledil operacijam Boereev.

Javna zahvala.

Podpisani si šteje v dolžnost, javno zahvaliti se vsem, ki so kaj darovali, ali na drugi način pripomogli do povoljnega uspeha zadnjega koncerta našega. Osebito se zahvaljujemo slav. uredništvu »Edinost«, ki nam je šlo na roko, ostalim narodnim novinarjem, ki so objavile naše vabilo, gosp. Skrinjarju, ki je pomagal na blagajni, kakor tudi gosp. diletantom za uprizorjenje igre, na prvem mestu gosp. Sosiču za njega trud na istej. Bog plačaj!

Trst, meseca decembra 1899.

Dr. Edvard Slavik,
predsednik.

Fran Kravos,
tajnik.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dobe se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

o. kr. dvornemu zalagatelju.

Trst — Borzni trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franco.

PRSNi PRAH (prah za izvožčke)

(ne kašlja).

najbolje sredstvo proti kašlju, hripavosti, zaslišanju, nahodu in drugim kataralnim afekcijam.

Škatljica z navodilom po 30 nvč. Dvbliva se jedino v lekarni PRAXMARER, »Pri dveh zamorcih« občinska palača, Trst.

Zunanje naročbe izvršujejo se pobratno osto.

ZAHVALA.

Povodom smrti našega nepozabnega **Josipa**, sprejeli smo toliko dokazov sožalja, da nam ni mogoče zahvaliti se vsakemu posebe.

Izrekamo torej tem potom svojo prisrčno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so se nas spomnili o tej žalostni priložnosti, zlasti pa čast. g. župniku v Brezovici, gg. učiteljem, gg. občinskim starešinam in gg. pevcem pod vodstvom g. učitelja Marcelja! Bog povrni!

V Materiji, dne 26. decembra 1899.

Rodbina Kastelic.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

Posredovalnica za potovanja.

Alojzij Mozetič

Piazza Negoziante 1.
daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk svet. razstave v Parizu l. 1900.

Zaloga krompirja, zelja in fižola.
Vatovec Jak.

ulica Vienna številka 5
ima zalogo krompirja, zelja
fižola in drugih pridelkov

Razprodava na debelo.

Zaloga olja, mila in kisa.
Vatovec Anton

Ulica Torrente št. 26.
Prodaja olja, mila in
kisa na drobno in de-

belo. Naročila izvršuje točno.

Krčme.

Jurković Mate

ulica Carintia št. 25
toči izvrstno črno in
belo istrsko vino ter

ima dobro domačo kuhinjo.

Jak. Perhauc

Via Aequedotto št. 8
Zaloga vsakovrstnih vin in
boteljk. Postrežba točna,

cene zmerne.

Pirih Ivan

Via Media št. 3., krčmar, toči črna
in bela vina in pivo prve vrste,
kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij

Androna S. Lorenzo (za magistrat-
tom). Zaloga pristnega dalmatin-
skega vina po najnižjih cenah.
Razprodaja od 5 litrov naprej. Na

zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran,

ima gostilno v ulici
Ireneo št. 1., toči
istrijansko, dalmatinsko

in belo ipavsko vino, in Steinfeldsko pivo; vsaki čas mirze
jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Stantič Josip

„pri Pepetu Kraševcu“
na Rožariju poleg cerkve
Sv. Petra pod ljudsko
šolo, ima veliko zalogo obuval. Sprejema tudi naročbe.

Rehar Peter

ulica Riborgo št. 25. Velika
zaloga in delavnica vsako-
vrstnega obuvala po naročbi.

Trgovci.

Nazarij Grižon

Via Giulia 64 prodaja
vsakovrstnih jestvin, ko-
lonijalnega blaga in olje

Ant. Furlan

Piazza S. Francesco št. 2. Pro-
dajalnica jestvin in kolonijal-
nega blaga. Postrežba točna

zene brez konkurence.

Abram Fran

Via S. Francesco št. 22
Trgovec z dogam. in vs-
darski mojster, izdeluje vsa-

kovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Jak. Perhauc

Via Stadion št. 20, pekarna
in slaščičarna, svež kruh
večkrat na dan, prodaja

moke. Vsprejema tudi domač kruh v pečivo. Postrežba točna.

Anton Šorli

priporoča svoji kavarni
Commercio n. Tedesco, ki
sti shajalisci Slovencev.

Na razpolago so vsi slovenski in mnogo drugih časnikov.

T. Zadnik

Via S. Francesco št. 16, mesar,
postreže z vsakovrstnim mesom po
zmernih cenah. Na željo pošilja
na dom

Fran Hitty,

Via Barriera vecchia št. 13
prodajalnica vsakovrstnega ma-
nufakturnega blaga in drobnarij

Novak Mihalj.

trgovec, ulica Sv. Ca-
tarina št. 9., priporoča
svojo zalogo kolonijal-
nega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo
proti povzetju.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in spre-
jemnice, žimne in peresne, ogledal in železnih
blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Prva tržaška tovarna
aparatorov za napravljane plina acetilena
premovana se srebrno kolajno na mejnarodni raz-
stavi v Budimpešti 1899.

tvrdke **ROCCO & C.** v ulici Sanità št. 9.

Autorizovani instala-
terji plina, vode in
plina acetilen.

Aparat na acetilne
od Josipa Rocca, pa-
tentiran v Avstro-
Ogerski je absolutno
najbolj praktičen in
gotov, lahko rabljiv,
ne eksplodira, vspre-
jet od različnih za-
varovalnih društev
Vsprejemajo se vsa-
kovrstne kompletne
naprave za hiše, re-
stavracije, gledališča
in mesta pod naj-
ugodnejšimi pogoji

Velika zaloga
najboljega
apnenega kislega,
katerega kilogram
daje 300 litr. plina.

Velik izbor
svetilnic
in pripadkov
za razsvetljavo.

SPECIJALITETA: CESTNE SVETILNICE
„ACETILEN“

na 1 ali 2 plamena brez dovoda plina
(priprave za dvorce [vile], kiješke in mala mesta).

Vsprejemajo se dela za instalacije in popravljanje
vodovodov.

Pisarna in zaloga
ulici Sanità št. 11.

Delavnice
v ulici S. Giorgio

(Uhod Via Porporella)

Centri in prospekti brezplačno in franko.

Najboljše bivilo in darilo je vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, kateri se
hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potrebnega, da more
sebe in druge blažiti in prav olakati) ter se dobi za pred-
plačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po-
stnemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju,**
III. Hauptstrasse N. 84, 3. Stiege II. St., Th. 38.
Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako
ni mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh
dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.